

**СТРАТЕГІЯ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА
У ДОНЕЦЬКОМУ ЛІЦЕЇ № 1 ДОНЕЦЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ІЗЮМСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ВСТУП

Головним правилом для всіх дій працівників Донецького ліцею № 1 є необхідність діяти в найкращих інтересах дитини. Кожен працівник повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти дитини є неприйнятною.

Працівники Донецького ліцею № 1 повинні діяти відповідно до чинного законодавства та внутрішніх правил закладу освіти в межах своїх повноважень.

РОЗДІЛ I

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1. Працівник – особа, яка працює в закладі освіти згідно заяви про прийняття на роботу, має вищу педагогічну освіту, особа віком від 18 років.

2. Дитина – будь-яка особа віком до 18 років.

3. Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.

4. Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини. Проте якщо між батьками дитини немає домовленості, їм має бути повідомлено, що питання повинно бути вирішено в родині або в суді.

5. Насильство проти дитини розуміється, як дії проти дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником закладу освіти, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.

6. Особа, відповідальна за Інтернет – працівник закладу освіти, призначений керівником для контролю за користуванням дітьми мережею Інтернет на території закладу освіти та їх безпеку під час такого користування.

7. Особа, відповідальна за реалізацію «Стратегії захисту дітей від насильства» (далі – Стратегія) – працівник закладу освіти, призначений керівником для контролю за її виконанням.

8. Особисті дані дитини – будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину.

РОЗДІЛ II

ВИЗНАЧЕННЯ ЧИННИКІВ РИЗИКУ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДИТИНИ ТА РЕАГУВАННЯ НА НИХ

1. Працівники закладу освіти мають знати чинники ризику насильства проти дитини та звертати на них увагу в рамках своїх службових обов'язків.

2. Якщо виявлено чинники ризику, працівники закладу освіти повинні повідомити про них батькам і надати їм інформацію для отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.

3. Працівники закладу освіти повинні постійно контролювати стан і благополуччя дитини.

РОЗДІЛ III

ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ У ВИПАДКАХ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДІТЕЙ

Якщо працівник закладу освіти підозрює, що дитина стала жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі класному керівнику, заступнику директора з навчально-виховної роботи, директору закладу освіти.

1. Класний керівник викликає батьків або опікунів дитини, яка може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.

2. Класний керівник повинен підготувати опис ситуації, яка склалася відносно дитини в закладі освіти та в родині на підставі своєї співбесіди з дитиною, вчителями та батьками і розробити план допомоги дитині.

3. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:

- вжиття заходів для забезпечення безпеки дитини, у тому числі повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;
- підтримка, яку заклад освіти повинен запропонувати дитині;
- направлення дитини до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

Окремі та складні випадки:

1. У більш складних випадках (пов'язаних із сексуальним насильством, жорстоким фізичним або психологічним насильством) керівник закладу освіти повинен створити групу реагування, до складу якої можуть входити класний керівник, психолог, заступник директора з навчально-виховної роботи, директор та інші працівники закладу освіти, обізнані із ситуацією або добре знайомі з дитиною (надалі – група реагування).

2. Група реагування повинна підготувати план надання допомоги дитині, який відповідає чинним вимогам та базується на матеріалах, підготовлених практичним психологом та іншій інформації, зібраній членами групи.

3. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється її батькам або опікунам, створення групи реагування є обов'язковим. Група має призначити батькам або опікунам зустріч для обговорення проблеми, під час якої батькам або опікунам може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацією для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.

4. Класний керівник повинен представити план надання допомоги дитині, її батькам або опікунам, рекомендуючи тісну співпрацю під час його виконання.

Класний керівник повинен надати роз'яснення батькам або опікунам дитини про обов'язок закладу освіти повідомити про можливий випадок насильства компетентні органи (прокуратуру, ювенальну превенцію, суд, службу з питань сім'ї/опікунства).

5. Після того, як класний керівник поінформував батьків, директор ліцею повинен повідомити про можливий злочин прокуратуру, поліцію, службу в справах сім'ї та неповнолітніх.

Відповідальність за подальші дії несуть органи, згадані у попередньому пункті.

6. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється батькам або опікунам дитини, але факт такого випадку не підтверджений, батьки або опікуни дитини мають отримати інформацію про це в письмовій формі.

При реагуванні на повідомлення про випадок насильства розробляється таблиця вжитих заходів (втручання). Таблиця має знаходитися в особовій справі дитини.

7. Усі працівники закладу освіти, яким стало відомо про випадок насильства, або будь-які дії, пов'язані з цим питанням, в межах своїх службових обов'язків повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

РОЗДІЛ IV

ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ДИТИНИ

1. Особисті дані дитини мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України від 1 червня 2010 року № 2297- VI «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI.

2. Працівники закладу освіти, які мають право працювати з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.

3. Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством, та відповідні повноваження.

4. Працівники закладу освіти мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх в рамках розслідування, яке проводиться міждисциплінарною групою відповідно Закону України від 07.12.17 р № 2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Працівник закладу освіти може використовувати інформацію про дитину з освітньою метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

5. Працівник закладу освіти не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації (ЗМІ.)

6. У виключних ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу освіти може звернутися до батьків або опікунів дитини за дозволом надати їхні контактні дані представникам засобів масової інформації. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу від батьків. Працівники закладу освіти не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.

7. Інформація про дитину надається для захисту життєво важливих інтересів суб'єкта, персональних даних або іншої особи у разі недієздатності або обмеження цивільної дієздатності суб'єкта персональних даних (стаття 7. Особливі вимоги до обробки персональних даних, стаття 11. Підстави для обробки персональних даних).

8. Працівники закладу освіти не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник закладу освіти вважає, що його висловлювання не записуються.

Працівники закладу освіти не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.

9. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу освіти може мати розмову з представниками засобів масової інформації про дитину або її батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.

10. Представники засобів масової інформації можуть отримувати дозвіл на доступ до окремих приміщень закладу освіти для підготовки матеріалів для ЗМІ за рішенням директора закладу освіти.

РОЗДІЛ V

ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ЗОБРАЖЕНЬ

Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, заклад освіти повинен захищати зображення дітей.

1. Працівники закладу освіти не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис на території закладу освіти без попередньої згоди батьків або опікунів дитини в письмовій формі.

2. Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник закладу освіти має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) дитини без їх попередньої згоди.

3. Якщо зображення дитини є лише частиною великого зображення, наприклад, публічного заходу, пейзажу, зборів тощо, дозвіл батьків (опікунів) на фото-, відеозйомку не є необхідним.

4. Оприлюднення працівником закладу освіти зображення дитини в будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів дитини в письмовій формі.

5. Згаданий в п.4 дозвіл повинен містити дані про те, де буде оприлюднено запис або зображення та в якому контексті його буде використано (наприклад, що його буде розміщено на веб-сайті Донецького ліцею № 1 з метою висвітлення тематичних святкових подій, що відбулися в закладі).

РОЗДІЛ VI

ПРИНЦИПИ ДОСТУПУ ДІТЕЙ ДО МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Надаючи дітям доступ до мережі Інтернет, заклад освіти зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку, зокрема, має бути встановлено спеціальне програмне забезпечення для такого захисту.

2. На території закладу освіти дитина може мати доступ до мережі Інтернет тільки у випадку під наглядом учителя на уроках.

3. Коли дитина отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника закладу освіти, останній має розповісти дитині про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, працівник закладу освіти відповідає за забезпечення безпеки дітей при використанні мережі Інтернет під час занять.

4. Вчитель закладу освіти повинен забезпечити на території навчального закладу на всіх комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет встановлення та регулярне оновлення таких елементів:

- програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів;
- програмне забезпечення для контролю користування дітьми мережею Інтернет;
- антивірусне програмне забезпечення;
- програмне забезпечення для блокування спаму;
- мережевий захист (брандмауер).

5. Програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів має оновлюватися щонайменше один раз на місяць.

6. Вчитель має щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи не має небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, він має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.

7. Вчитель має повідомити заступника директора з навчально-виховної роботи, практичного психолога про дитину, яка використовувала комп'ютер для завантаження небезпечних матеріалів.

8. Заступник директора з навчально-виховної роботи, практичний психолог повинні провести розмову з такою дитиною стосовно безпечного використання мережі Інтернет.

9. Якщо під час такої розмови заступник директора з навчально-виховної роботи, практичний психолог дізнаються про зловживання стосовно дитини, він має вжити заходів, описаних у Розділі II.

РОЗДІЛ VII

КОНТРОЛЬ ЗА РЕАЛІЗАЦІЮ СТРАТЕГІЇ

1. Директор закладу освіти призначає заступника директора з навчально-виховної роботи особою, відповідальною за реалізацію Стратегії на території закладу освіти.

2. Зазначена особа відповідає за контроль за реалізацією Стратегії, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до Стратегії.

3. Кожні півроку відповідальна особа, згадана вище в п.1, повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог Стратегії працівниками закладу освіти.

Зразок анкети для проведення моніторингу наведено у Додатку 3.

4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники закладу освіти можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до Стратегії та повідомляти про порушення її вимог на території закладу освіти.

5. На основі результатів анкет працівників закладу освіти відповідальна особа, згадана в п. 1, має підготувати звіт та передати його директору закладу освіти.

6. Враховуючи результати моніторингу, директор закладу освіти повинен внести необхідні зміни до Стратегії та повідомити про них працівників закладу освіти.

РОЗДІЛ VIII

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Кодекс Безпеки освітнього середовища Донецького ліцею № 1 стає чинним з дня його оприлюднення.

2. Оприлюднення документа має відбуватися таким чином, щоб він був доступний усім працівникам закладу освіти.

ПОКАЗНИКИ ВИКОНАННЯ ВИМОГ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІДПОВІДНО ДО «СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА»

СТАНДАРТ 1. ЗАКЛАД ОСВІТИ ЗАПРОВАДИВ ТА ВИКОНУЄ СТРАТЕГІЮ.

Виконання вимог означає:

1. У закладі освіти запроваджено реалізацію Стратегії, яка містить принципи захисту дітей від насильства.

2. Стратегія та відповідні принципи захисту дітей дотримуються всіма працівниками закладу освіти.

3. Стратегія визначає такі питання:

- порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники закладу освіти;

- правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;

- правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;

- правила доступу дітей до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній, включно з призначенням особи або осіб, відповідальних за нагляд за безпечним використанням комп'ютерної мережі;

- принципи безпечних відносин між працівниками закладу освіти та дітьми, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.

4. Директором закладу освіти призначено особу, відповідальну за контроль за виконанням Стратегії, при цьому чітко визначено всі її завдання.

Показник виконання вимог стандарту:

у закладу освіти затверджено документ під назвою «Кодекс безпечного освітнього середовища Донецького ліцею № 1», підписаний керівником закладу, який містить усі необхідні положення.

СТАНДАРТ 2. ЗАКЛАД ОСВІТИ ЗДІЙСНЮЄ НАГЛЯД ЗА СВОЇМИ ПРАЦІВНИКАМИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ВИПАДКАМ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДІТЕЙ.

Виконання вимог означає:

1. Прийняття на роботу нових працівників із перевіркою їх біографічних даних, характеристик і придатності для роботи з дітьми.

2. При прийнятті на роботу з 2021 р. заклад освіти обов'язково має отримувати дані про кандидатів із Національного кримінального реєстру, коли це дозволено законодавством. В інших випадках кандидати повинні підписувати заяву про відсутність судимості та перебування під слідством за правопорушення, пов'язані з насильством проти дітей, непристойною поведінкою та за сексуальні правопорушення.

3. Подібні заяви також мають з 2021 р. підписуватися волонтерами та практикантами, які працюють у закладі освіти.

4. У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці дітей або застосування насильства проти дітей працівниками закладу освіти, в школі завжди дотримуються вимог, зазначених у Стратегії.

Показники виконання вимог стандарту:

- виконання вимог при прийнятті на роботу нових співробітників;
- отримання даних про судимість (перебування під слідством) із Реєстру кримінальних проваджень, коли це дозволено законодавством;
- заяви про відсутність судимості (перебування під слідством), підписані штатними працівниками, волонтерами та практикантами, якщо законодавство не дозволяє отримати таку інформацію з Реєстру кримінальних проваджень.

СТАНДАРТ 3. ЗАКЛАД ОСВІТИ ПРОВОДИТЬ НАВЧАННЯ СВОЇХ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА ТА НАДАННЯ ЇМ ДОПОМОГИ В НЕБЕЗПЕЧНИХ СИТУАЦІЯХ.

Виконання вимог означає:

1. Усі працівники закладу освіти ознайомлені зі Стратегією.
2. Усі працівники закладу освіти знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти дітей, а також правові аспекти захисту дітей (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).
3. Учителі або класні керівники закладу освіти пройшли навчання з методів та інструментів, які використовуються для навчання дітей захисту від насильства та зловживань (також при використанні Інтернету), має плани відповідних занять і навчальні матеріали для дітей.
4. Класні керівники пройшли інструктаж заступником директора з навчально-виховної роботи з питань запобігання випадкам знущань над однолітками серед дітей і реагування на них.
5. Працівники закладу освіти мають доступ до інформації про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти дітей, разом із контактними даними місцевих установ, які працюють в області захисту дітей і

надають допомогу в надзвичайних ситуаціях (ювенальна превенція, поліція, ССД, КМЦСССДМ, медичні центри).

Показники виконання вимог стандарту:

- кількість працівників закладу освіти, які пройшли інструктаж;
- необхідна інформація є легкодоступною для працівників.

СТАНДАРТ 4. ЗАКЛАД ОСВІТИ ПРОВОДИТЬ НАВЧАННЯ БАТЬКІВ З ПИТАНЬ ВИХОВАННЯ БЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА.

Виконання вимог означає:

1. У закладі освіти є офіційна сторінка в соціальній мережі Facebook, вайбер-групи по класах для батьків з корисною інформацією з таких питань:

- виховання дітей без застосування насильства;
- захист дітей від насильства та зловживань, загрози для дітей у мережі Інтернет;
- можливості для вдосконалення навичок виховання;
- контактні дані установ, які надають допомогу в складних ситуаціях.

Показники виконання вимог стандарту:

- офіційна сторінка в соціальній мережі Facebook, вайбер-групи по класах для батьків, де розміщується корисна інформація
- кількість батьків, ознайомих зі Стратегією, затвердженою в закладі освіти.

СТАНДАРТ 5. У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ДІТЕЙ НАВЧАЮТЬ, ЯКІ ПРАВА ВОНИ МАЮТЬ І ЯК ВОНИ МОЖУТЬ ЗАХИСТИТИ СЕБЕ ВІД НАСИЛЬСТВА.

Виконання вимог означає:

1. У закладі освіти на годинах спілкування організовано заняття для дітей з питань прав дитини та захисту від насильства і зловживань (також у мережі Інтернет).

2. Діти знають, до кого вони мають звертатися за порадами та допомогою у випадках насильства і зловживань.

3. Діти мають доступ до інформації про права дитини та можливості отримання допомоги в складних ситуаціях, зокрема про безкоштовні гарячі лінії для дітей і молоді на сайті закладу освіти.

Показники виконання вимог стандарту:

- кількість навчених дітей;

- на сайті закладу освіти для учнів розміщено інформацію про безкоштовні гарячі лінії для дітей і молоді разом з порадами, як отримати допомогу у випадках насильства.

СТАНДАРТ 6. ЗАКЛАД ОСВІТИ ПРОВОДИТЬ МОНІТОРИНГ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕГУЛЯРНО ПЕРЕВІРЯЄ ЇЇ НА ВІДПОВІДНІСТЬ ПРИЙНЯТИМ СТАНДАРТАМ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ.

Виконання вимог означає:

1. Прийняті правила та процедури для захисту дітей переглядаються щонайменше один раз на рік.
2. У рамках проведення контролю за дотриманням правил і процедур для захисту дітей у закладі освіти і проводяться консультації з дітьми та їхніми батьками (опікунами).

Показник виконання вимог стандарту:

- щорічно готується внутрішній звіт про виконання в закладі освіти Стратегії.

АНКЕТА «МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ПОЛОЖЕНЬ КБОС»

	Так	Ні
1. Чи знаєте Ви правила та положення КБОС?	☐	☐
2. Чи знайомі Ви з процедурою дій, коли є підозра на існування загрози для безпеки дитини?	☐	☐
3. Чи знаєте Ви, як реагувати на загрозу безпеці дитини?	☐	☐
4. Чи помітили Ви будь-які порушення положень Кодексу безпечного освітнього середовища іншими працівниками Вашого закладу освіти?	☐	☐
5. Чи є у Вас зауваження або пропозиції (зокрема, щодо внесення змін) стосовно Кодексу безпечного освітнього середовища?	☐	☐